

АНАЛІЗ РИНКУ ПШЕНИЦІ ВІННИЧЧИНИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті аналізується стан ринку пшениці Вінницької області.

Ключові слова: пшениця, Вінниччина, ринок пшениці, ринок зернових.

Abstract

The article analyzes the state of the wheat market in Vinnytsia region.

Keywords: wheat, Vinnytsia region, wheat market, grain market.

Вступ

Сьогодні пшениця та продукція вироблена з неї є основною складовою раціону харчування для мільйонів людей, її походження можна простежити майже за 10 000 років тому. Пшениця - одна з трьох зернових культур (поряд з кукурудзою і ячменем), вирощування яких найбільш поширене у світі [1]. Україна, як аграрна країна, є одним з найбільших експортерів пшениці в Європі, а в 2021 році в нашій країні було взято планку, в більше, ніж 32 млн тонн зібраної пшениці, що є найбільшим показником з часів здобуття Незалежності. Оскільки ця тема актуальна, то було досліджено ринок пшениці на прикладі Вінницької області.

Результати дослідження

Як вище було підмічено, 2021 року Україна, по даним Державної статистики, збрала рекордну за всю історію країни кількість пшениці в розмірі понад 32 млн. тонн (на 01.11.2021), що дозволяє повністю покрити як внутрішній попит на пшеницю, так й експортні очікування [2]. Якщо ринок пшениці України загалом відображає позитивну тенденцію, то що ж відбувається з аналогічними ринками в окремо взятих областях. Для прикладу візьмемо Вінниччину, як одну з лідерів врожайності пшениці на 2021 рік (56,9 ц з 1 га зібраної площі).

Для аналізу ринку візьмемо дані, наявні на сайті Державної статистики України, про обсяг виробництва та реалізації пшениці в Вінницькій області за 2017-2021 роки та складемо з них таблицю, доповнивши її показниками відносного відхилення.

Таблиця 1. Кількість виробленої та реалізованої пшениці в Вінницькій області

Рік	Кількість виробленої продукції, т	Кількість реалізованої продукції, т	Відносне відхилення кількості виробленої продукції, %	Відносне відхилення кількості реалізованої продукції, %
2017	1793740	1149283,9	-	-
2018	1691250	1134438,2	-5,71%	-1,29%
2019	1867290	1136779,9	10,41%	0,21%
2020	1388910	885152,4	-25,62%	-22,14%
2021	1841790	781483,9	32,61%	-11,71%

З таблиці 1 бачимо, що пропозиція пшениці в кожному з років є набагато вищою, ніж попит на

неї, що є позитивним та свідчить про повну забезпеченість пшеницею населення та виробничих підприємств на теренах Вінницької області. Також великі залишки сприяють експорту пшениці та створенню її страхового запасу на випадок стихійного лиха або надвеликого попиту населення на зернові.

Показники відносного відхилення відображають нерівномірність розвитку ринку. Кількість виробництва не має постійної тенденції розвитку. Якщо ж розглянути останній рік, то в ньому в виробництво майже досягло свого максимуму з 2017 року (але враховуючи те, що інформації за листопад та грудень 2021 року на момент написання статті не була доступною, можна припустити, що в цьому році ще можливе збільшення виробництва). Також варто розглянути кількість зібраної пшениці у 2020 році, яка впала на 25,62% порівняно з минулим роком та є мінімумом серед аналізованих років. Що ж призвело до цього? Є багато факторів, які впливають на такий низький врожай, але, на нашу думку, це початок пандемії COVID-19, яка призвела до запровадження карантину та скорочення фінансування багатьох галузей виробництва в країні через світову економічну кризу, пов'язану з хворобою.

Якщо ж розглянути показники реалізації, то можна зробити висновок, що попит на пшеницю загалом на Вінниччині має тенденцію до спаду (окрім 2019 року, коли він незначно зріс на 0,21%), що є позитивним явищем, оскільки область зможе більше експортувати зерна за кордон та інвестувати отримані кошти в різні галузі. Найяскравішим прикладом може слугувати 2021 рік, бо саме в ньому досягається найменший обсяг реалізації, а враховуючи майже досягнутий максимум виробництва з 2017 року, то можна припустити, що в цьому році Вінницька область досягне найбільшого надлишку пшениці та зможе відправити на експорт найбільший обсяг зерна за останні роки.

Висновки

Отже, можна зробити висновок, що обсяги виробництва пшениці у Вінницькій області повністю покривають обсяги попиту населення та підприємств в області і створюють великі надлишки, які сприяють експорту зерна за кордон. З 2017 року різко впали обсяги реалізації пшениці, а в 2021 році навпаки різко зросло виробництво, що сприяє позитивним прогнозам про майбутнє ринку пшениці Вінниччини. Також виявлений вплив пандемії COVID-19 на ринок пшениці, який реалізувався у різкому зменшенні обсягів виробництва та реалізації у 2020 році.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Пшениця - Історія культур. Yara Україна. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.yara.ua/crop-nutrition/wheat/key-facts/historical-development-of-wheat-crop/>
2. Україна збрала рекордний врожай ранніх зернових. Що це означає?. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/09/24/678148/>

Гаврилюк Андрій Анатолійович — студент групи Л-19б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: andreygawrilyuck@gmail.com

Науковий керівник: *Безсмертна Оксана Владиславівна* — канд. екон. наук, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: bezsmertnaoksana@gmail.com

Havrylyuk Andriy A. — Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : andreygawrilyuck@gmail.com

Supervisor: *Bezsmertna Oksana V.* - Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor, Assistant Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: bezsmertnaoksana@gmail.com